

Teorie sebeurčení, která proměnila pohled na motivaci

Kdo jsou autoři

- V roce 1977 se na Rochesterské univerzitě setkali dva mladí psychologové Richard Ryan a Edward Deci. Doktor Ryan byl postgraduální student a doktor Deci už svým raným výzkumem budil dost rozruch.

Teorie sebeurčení

- Teorie sebeurčení (SDT – Self-Determination Theory) vyvrátila převládající názor, že nejlepší způsob, jak přimět člověka k plnění úkolů, je posilovat jeho chování odměnami. Oba muže totiž velmi zajímalo, co vnitřní motivaci prospívá a co ji podlamuje.
- Došli k tomu, že základní psychologické potřeby jsou autonomie, kompetence a vztahovost.
 - **Autonomie** = potřeba cítit se zodpovědný za to, co dělám.
 - **Kompetence** = potřeba dosahovat adekvátních výsledků.
 - **Vztahovost** = potřeba cítit se propojený s druhými lidmi.
- Tam, kde jsou tyto tři základní potřeby podporovány, dochází k výraznému rozdílu nejen v četnosti zapojení dětí do čtení, ale také v jejich porozumění jazyku.
- Podporovat děti ve čtení má obrovský smysl. Ovšem fungovat může právě tehdy, kdy nás začnou zajímat čtenářské preference dětí, kdy budou obkloповány knihami, které je budou zajímat a bavit a budou pro ně dostupné, kdy nebudou za svoje čtení hodnoceny.

Zdroje:

Orkin, M., Pott, M., Wolf, M., May, S. and Brand, E. (2018) *Beyond gold stars: Improving the skills and engagement of struggling readers through intrinsic motivation*. Reading & Writing Quarterly, 34(3): 203–217.

Ryan, R. M. and Deci, E. L. (2000a) *Self-determination theory and the facilitation of intrinsic motivation, social development, and well-being*. American Psychologist, 55(1): 68–78.

